

Verlag bijeenkomst omgevingsvisie kleine kernen 31 augustus 2020 Midlaren, De Groeve en Zuidlaarderveen

Opening, welkom en toelichting

Delia Nijdam opent de bijeenkomst en heet iedereen van harte welkom. Na een korte film over de omgevingsvisie geeft Delia Nijdam een toelichting op de omgevingswet en het proces van de omgevingsvisie. Daarna geeft Rob van Vliet een toelichting op de gespreksonderwerpen en de kernkwaliteiten van de gemeente. De gemeente is wettelijk verplicht een omgevingsvisie vast te stellen. In welke vorm mag iedere gemeente zelf bepalen. We streven ernaar de concept omgevingsvisie in het eerste kwartaal van 2021 klaar te hebben. Vaststelling door de gemeenteraad vindt op een later moment plaats.

De gemeente wil de inwoners betrekken bij de totstandkoming van de omgevingsvisie. Hiertoe is onder andere het volgende gebeurd of ingepland:

- Enquête leefbaarheid - bijna 2000 inwoners hebben de enquête ingevuld. De uitkomsten zijn te zien op www.typischtynaarlo.nl onder downloads.
- In gesprek gaan met de inwoners
In de grote kernen heeft aan het begin van het jaar een drietal goed bezochte bijeenkomsten plaatsgevonden. Dit is de derde bijeenkomst van de kleine kernen, die we in verband met corona organiseren in de raadszaal van het gemeentehuis. In totaal zijn er zeven bijeenkomsten.
- Een schilderwedstrijd voor scholen.
- Advertentie / driehoeksborden met stellingen waarop u kon reageren.
- U vindt informatie en gespreksverslagen op de website www.typischtynaarlo.nl

De aanwezigen stellen zich voor en geven aan welke punten zij belangrijk vinden om over te spreken. Zij noemen:

- het mooi houden van het dorp
- mogelijkheden voor jong en oud om in het dorp te blijven wonen
- verkeersveiligheid in het dorp
- kansen voor het dorp, bijvoorbeeld op het gebied van jeugd en duurzaamheid.

De aanwezige raadsleden zijn vooral aanwezig om te horen wat er leeft onder de inwoners.

Proces en besluitvorming

Gevraagd wordt hoe de gemeente straks tot keuzes komt bij verschillende meningen/wensen. Delia Nijdam legt uit dat er uiteindelijk integrale afwegingen gemaakt worden om tot keuzes in de omgevingsvisie te komen. Daarbij wordt gekeken naar de verschillende achterliggende argumenten. Uiteindelijk is het aan de gemeenteraad om besluiten te nemen.

Duurzaamheid

Toelichting

Er is een keuze gemaakt om in te zetten op CO2 reductie. Hiervoor is het nodig om hernieuwbare energie een plek te geven en warmte oplossingen te zoeken voor woningen zodat we van het aardgas af kunnen. De regionale energiestrategie (RES) geeft aan dat we van fossiele brandstoffen over moeten naar het opwekken van duurzame energie. Een voorbeeld is het zonnepark Ubbena. Er moet gezocht worden naar plekken in de gemeente waar we hernieuwbare energie kunnen realiseren. Hoe kijkt u hier tegenaan?

Opvattingen en reacties van aanwezigen

Duurzame energieopwekking

- T.a.v. zonne energie wordt geopperd prioriteit te geven aan het volleggen van daken en pas daarna te kijken naar plekken die niet gebruikt worden (overhoekjes). Als laatste kan dan gekeken worden naar het aanleggen van zonneweides. Het uitgangspunt om daken eerst te benutten wordt vaker gehoord zegt Dorinda Hijselaar, echter wordt daar de opgave waar we voor staan niet mee gehaald. Datzelfde geldt voor alleen de aanleg van een zonneweide + kleine windmolens, ook dat is voor de opgave niet voldoende.
- Volgens een aanwezige kun je inwoners niet verplichten panelen op daken te leggen, maar is stimuleren en het de inwoner makkelijk maken wel belangrijk. Het gaat immers om collectieve nood. Als voorbeeld wordt het afschaffen van leges genoemd bij een vergunning voor zonnepanelen in de tuin.
- Er wordt voorgesteld te onderhandelen met eigenaren van grote daken over zonnepanelen in plaats van zonneweides aan te leggen. Een andere aanwezige geeft aan dat er meer mogelijkheden zijn dan alleen de daken.
- Aanwezigen geven aan dat het goed zou zijn als inwoners ook meeprofiteren van duurzame energieopwekking. Ook zouden inwoners graag meedenken over positionering van duurzame energieopwekking in hun dorp.
- Voorgesteld wordt om een stimuleringsbudget beschikbaar te stellen voor collectief energie opwekken. Dit kan dan gebruikt worden om te onderzoeken wat mogelijk is, wat bij het dorp past en wat nodig is voor de uitvoering. Ook zien inwoners meerwaarde in het beschikbaar stellen van kennis en het ondersteunen van vrijwilligers/dorpsverenigingen in de dorpen om tot oplossingen te komen. Als voorbeeld wordt *Verbind Drenthe* genoemd, zoals de provincie dat heeft opgepakt voor glasvezel, maar dan op gemeentelijk of regionaal niveau.
- T.a.v. zon op dak wordt aangegeven dat ook goed gekeken moet worden naar de (kosten)technische mogelijkheden en de (on)mogelijkheden qua verzekering. Daarnaast is het van belang dat aanwezige netwerken geschikt zijn/het aan kunnen.
- Genoemd wordt dat in plaats van naar windmolens en zonneweides ook gekeken zou moeten worden naar grootschalige toepassing van groen gas. De aanleg gaat immers ten koste van veel goede landbouwgrond en het netwerk ligt er al.
- Als mogelijkheid voor zonneweides wordt Groningen Airport Eelde genoemd.
- Genoemd wordt dat de aanwezigheid van bomen duurzame energie opwekking kan beperken omdat deze moeten blijven staan. De gemeente bevestigt het beleid dat er geen bomen en groen gekapt mag worden voor zonnepanelen.

- Rob van Vliet geeft aan dat het doel is om in 2050 energieneutraal te zijn, dit betekent dat in de gemeente net zoveel opgewekt wordt als dat er behoefte is. Er zijn dorpen die dit al als inzet hebben. Vanuit Midlaren wordt aangegeven dat ze dit graag zouden willen. Er moet echter nog wel onderzocht worden welke mogelijkheden er zijn en waar draagvlak voor is. Aangegeven wordt dat uiteindelijk het resultaat telt en dat het daarbij niet uitmaakt of bijvoorbeeld een eigen energiecoöperatie wordt opgericht of dat een derde partij ervoor zorgt. Wel moet voorkomen worden dat het de andere partij alleen gaat om het financiële gewin.
- Genoemd wordt dat het gaat om een totale leefstijl als je het hebt over verduurzaming.
- Aangegeven wordt dat het niet te groot gemaakt moet worden, houd het vooral eenvoudig en begin ergens, maak het behapbaar en begrijpelijk voor de kleine kernen. Kijk welke opgave een dorp heeft. Zorg voor zeggenschap met elkaar hoe dit te realiseren en geef van daaruit prioritering hoe om te gaan met de opgave. Geopperd wordt dat ook de warmtetransitie hierin mee moet.
- Genoemd wordt dat er ook aandacht moet zijn voor inwoners die vanwege geld of leeftijd niet (kunnen) investeren om van het aardgas af te komen.
- Gevraagd wordt hoe er hulp van de overheid geboden kan worden aan een waterstof project, zodat het bestaande netwerk gebruikt kan worden. De gemeente legt uit dat (groene) waterstof waarschijnlijk pas over 15 jaar ingezet kan worden. Daarnaast wordt gevraagd naar aardwarmte. De gemeente legt uit dat dit een kostbare kwestie is en dat we lokaal zoeken naar waar dit mogelijk zou kunnen zijn.

Natuur, Landschap en Recreatie

Toelichting

Omgeving, natuur en landschap binnen onze gemeente is van hoge kwaliteit. We moeten rekening houden met de verdrogingsproblematiek. Feit is dat we nattere zomers hebben en dat de kwaliteit van de natuur achteruitgaat – er is minder biodiversiteit. Welke oplossingen zouden er zijn die ook in het landschap inpasbaar zijn?

Opvattingen en reacties van aanwezigen

Biodiversiteit

- Er wordt genoemd dat we een goede bijdrage kunnen leveren aan het verbeteren van de biodiversiteit, beter dan we nu al doen. Het landschap beter in de benen brengen en agrariërs betrekken en inschakelen voor het beheer. De ambitie concreet maken en verwoorden in de omgevingsvisie, dat is van belang voor de biodiversiteit. Je mag hierin best wat durven als gemeente.
- We zijn mooie dorpen en willen dat ook graag blijven. Ga hier als gemeente mee aan de slag en maak plekken mooier. We hebben beekdalen en kijk dan bijvoorbeeld naar het verfraaien van de overgangen naar de dorpen. Het behouden, versterken en vernieuwen van kwaliteit.
- Genoemd wordt dat er grote hoeveelheden mest afkomstig uit Zuid-Nederland hier uitgereden wordt op kleine percelen weiland. Dat is slecht voor de biodiversiteit. De gemeente legt uit dat het gaat om mestwetgeving. Vanuit de aanwezigen wordt gevraagd of de gemeente hierover met de agrariërs in gesprek kan gaan om te zoeken naar

oplossingen. De dorpsbelangen kunnen dit gesprek ook aangaan met de agrariërs. Dit samen oppakken met de gemeente heeft de voorkeur.

- Opgemerkt wordt dat ook de bloembollenteelt, waar veel gif voor gebruikt wordt, een negatief effect heeft op de biodiversiteit. Aanwezigen zouden graag zien dat dit verandert.

Samen leven en Wonen

Toelichting

De komende decennia is er sprake van een forse vergrijzing. We willen de dorpen graag leefbaar houden, zodat het aantrekkelijk blijft voor jong en oud om er te wonen. Wat is hier voor nodig?

Opvattingen en reacties van aanwezigen

Openbaar vervoer

- Er stopt bijna geen bus meer. Het zou fijn zijn als er goed (openbaar) vervoer komt.
- Het zou mogelijk moeten zijn voor iedereen om te kunnen blijven wonen in het dorp. De praktijk is op dit moment dat het financieel niet haalbaar is voor jongeren om te blijven wonen. Hierdoor verhuizen jongeren noodgedwongen naar bijvoorbeeld Assen. Daarnaast blijven ouderen in hun woning wonen, omdat ze willen blijven wonen in het dorp en geen alternatief hebben. Tegelijkertijd is het voor de leefbaarheid van belang dat er ruimte is voor iedereen en dat er doorstroom plaatsvindt. Mogelijkheden worden gezien in bijvoorbeeld het meewerken aan splitsen van woningen.
- Wethouder Kraaijenbrink vraagt of er behoefte is aan bouwen in de kleine kernen. 'Echte' nieuwbouw voegt in De Groeve weinig toe. In De Groeve is de nieuwe wijk Zuidoevers gerealiseerd, echter zijn deze woningen niet betaalbaar voor bijvoorbeeld starters. Nieuwbouw met kleine betaalbare woningen, bijvoorbeeld Tiny Houses zou in De Groeve goed kunnen. Genoemd wordt dat mensen het jammer vinden dat de school niet herontwikkeld wordt naar bijvoorbeeld appartementen voor jong en oud.
- Er zijn recreatiewoningen in De Groeve. Permanent bewonen is niet toegestaan, maar het is wel betaalbaar. Geopperd wordt dat het een mogelijkheid kan zijn dat mensen toestemming krijgen om hier een bepaalde periode te wonen.
- Aanwezigen uit Midlaren geven aan geen behoefte te hebben aan nieuwbouw in het dorp. Wel zien zij een actieve rol voor de gemeente weggelegd bij herontwikkeling van locaties die niet gebruikt worden/verpauperen naar woningbouw door aankoop van gronden/panden, danwel door het stimuleren van de eigenaar om tot herontwikkeling/verkoop over te gaan. Als voorbeeld wordt de locatie van een boerderij met caravanstalling genoemd die op dit moment herontwikkeld wordt naar woningbouw. Door de gemeente wordt geopperd dat een dergelijke ontwikkeling/actie wellicht ook vanuit het dorp opgepakt kan worden. Dorpsbelangen ziet dit meer als een rol van de gemeente.

Mobiliteit/bereikbaarheid

Toelichting

Dit onderwerp gaat met name over de bereikbaarheid en verkeersveiligheid. Hoe kan dit worden verbeterd? En wat voor rol speelt nieuwe technologie hierbij?

Opvattingen en reacties van aanwezigen

Verkeersveiligheid

- Door aanwezigen wordt genoemd dat verkeersveiligheid en overlast nauw samenhangen met de leefbaarheid in een dorp.
- Een aanwezige geeft aan al lange tijd met de gemeente te praten over de verkeersveiligheid en te hard rijden op de Groningerstraat in Midlaren. Hij zou graag zien dat de weg wordt heringericht naar de huidige kennis en ervaring over een 30 km gebied, omdat hij van mening is dat de huidige inrichting niet passend is. Als opties worden door aanwezigen genoemd het aanbrengen van twee wegversmallingen + bloembakken zoals dat ook in Onnen en Noordlaren is gerealiseerd. En daarnaast de fietsers terug op de rijbaan voor een dorpsbeeld.
- Vanuit de aanwezigen wordt aangegeven dat er op de provinciale weg in De Groeve hard gereden wordt. Gevraagd wordt of de gemeente hier aandacht voor wil vragen bij de Provincie. Er ligt een voetpad, echter dicht bij de weg. Delia Nijdam gaat de opmerking doorgeven aan de verkeerskundige.

Openbaar vervoer

- De bushalte in De Groeve is opgeheven, omdat deze te weinig gebruikt werd waardoor hij niet rendabel was. Daardoor moet je eerst naar Zuidlaren reizen en vandaaruit verder. Rob van Vliet vraagt welke alternatieven aanwezigen zien. Genoemd worden een dorpsbus, treintaxi, deeltaxi, vervoer op afroep en deelauto. Er kan nu gebruikt gemaakt worden van een Hub taxi, maar daarvan zijn de kosten twee tot drie keer zo hoog t.o.v. de bus. Dat stimuleert niet, dus ga je toch met de auto. Inwoners verwachten dat er dorpsgenoten zijn die als vrijwilliger wel iets zouden willen betekenen in een vorm van openbaar vervoer.
- De bus van 8.00 uur/9.00 uur zit 's ochtends vol met leerlingen van Onnen naar Haren/Groningen. Gevraagd wordt of het mogelijk zou zijn via Hoogezand – Kropswolde station – naar Annen een bus/sneldienst te krijgen. Dit biedt kansen voor voorzieningen in Tynaarlo/de gemeente.

Afsluiting

Gevraagd wordt of er nog andere onderwerpen zijn die bezoekers willen delen.

- Vanuit De Groeve worden recreatiemogelijkheden gemist. Delia Nijdam vraagt welke mogelijkheden aanwezigen zien. Genoemd worden:
 - het beter toegankelijk maken van de natuur voor recreatie voor bijvoorbeeld de fietser;
 - het tijdelijke strandje bij het haventje tijdens een doorbraak van de dijk dat erg gewaardeerd werd door jongeren;
 - het gebruiken van het terrein rond het dorps huis, zoals Midlaren ook een veld heeft in het dorp;
 - aanwezigen geven aan dat wanneer ze wat willen organiseren, ze tegen veel organisaties aanlopen. Het zou fijn zijn als beperkingen iets minder beperken.
- Vanuit De Groeve wordt nog meegegeven dat het goed zou zijn als de gemeente meer naar inwoners toegaat. Dat er actiever over onderwerpen gesproken wordt, die meegenomen kunnen worden in de het lokale krantje. Ook het inzetten van de Cultuurkeet voor het bereiken van bijvoorbeeld jongvolwassen wordt genoemd.

Delia Nijdam dankt een ieder voor de aanwezigheid en inbreng. Het verslag van dit overleg plaatsen we op de website www.typischtynaarlo.nl

De informatie die vanavond is gegeven gebruiken we als input voor de omgevingsvisie. De gesprekken met de kleine kernen vinden plaats tot eind september.

Renate Beugelink, 31 augustus 2020

